

Č. 10.589.

Církevní věci (Slovensko): O předpokladech doživotního odnětí kongruy duchovnímu podle § 7 b) zák. čl. XIV:1898.

(Nález ze dne 3. června 1933 č. 9566.)

V ě c: Emerich J. v D. proti referátu ministerstva školství a národní osvěty o zastavení kongruálních požitků.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Výměrem ze 16. května 1924 požádal referát min. školství v Bratislavě biskupský ordinariát v Trnavě o zavedení disciplinárního vyšetřování podle § 5 zák. čl. XIII:1909, příp. zák. čl. XIV:1898, proti Emerichu J., faráři v D., poněvadž na veřejné schůzi se vyslovil tímto způsobem: »Toto nám bolo treba, takový social-demokratický štát, ktorý všeliaké dane vyrúba na občanov maďarskej národnosti.« Zároveň žádal referát min. škol., aby mu výsledek vyšetřování byl v zákonitě lhůtě sdělen a podotkl, že proti faráři tomuto bylo zavedeno trestní vyšetřování pro přečin podle § 14 č. 5 zák. na ochranu republiky. Když pak státní zastupitelstvo v Nitře oznámilo, že jmenovaný farář byl pro přečin § 14 bodu 5 zák. na ochranu republiky sedří v Nitře odsouzen ke 14 dnům vězení, a apoštolská administratura v Trnavě sdělila, že jmenovaný farář byl v řízení disciplinárním od obžaloby protistátního přečinu osvobozen, vydal referát min. škol. výměr z 2. ledna 1925, kterým nevzal výsledek disc. řízení na základě k dispozici mu stojících dokladů jmenovitě soudního rozsudku na vědomí a učinil opatření, aby jmenovanému faráři byla zastavena další výplata požitků ve smyslu § 9 zák. čl. XIV:1898. Později došlé usnesení nejvyššího soudu z 5. února 1926, kterým byla zmateční stížnost jmenovaného faráře podaná proti rozsudku soudní tabule v Bratislavě změněnému 14denní trest vězení na pokutu 200 Kč odmítnuta případně zamítnuta, sdělil referát min. škol. výnosem z 8. března 1926 biskupskému ordinariátu v Trnavě.

Rozsudkem sedrie v Nitře z 5. prosince 1928 byl pak jmenovaný farář opět odsouzen, a to pro přečin § 14 č. 1 zák. na ochranu republiky, který spáchal tím, že ve dnech od 12. do 18. března 1928 v kostele u příležitosti misij se modlil k Panně Marii jako patronce Maďarska, do vězení na 14 dní, podmíněčně na dobu jednoho roku, vrchní soud v Bratislavě však změnil trest na nepodmínečný a nejvyšší soud zmateční stížnost zamítl.

Vzhledem k tomu, poukazuje na svůj výnos z 2. ledna 1925 a odvolává se na § 6 zák. č. 122/26, případně § 177, vl. nař. č. 124/28, jakož i na § 7 odst. b) zák. čl. XIV:1898, podle kterého ztrácí doživotně kongruový doplněk duchovní, který po dobu trestu v bodě b) § 7 zák. čl. XIV:1898 nebo po něm byl znovu disciplinárně nebo trestním soudem odsouzen, odňal referát min. škol. nař. výměrem doživotně Emerichu J., řím. kat. faráři v D., nárok na kongruový plat se všemi právními následky vyplývajícími ze zák. č. 122/26, resp. vl. nař. č. 124/28.

O stížnosti uvažil nss toto:

Stížnost namítá nezákonnost nař. rozhodnutí, kterou spatřuje nejprve v tom, že žal. úřad odňal st-li doživotně kongruový doplněk, ačkoliv st-l byl po prvé odsouzen nikoliv k trestu na svobodě, nýbrž jen k trestu pe-

něžitému; po názoru st-lovu je okolnost ta rozhodnou pro doživotní odejmutí tohoto doplňku, neboť prý zák. čl. XIV:1898 v § 7 bodě b) předpokládá odsouzení k trestu na svobodě a teprve při opětovném odsouzení disciplinárním nebo soudním lze kongruový doplněk doživotně odejmouti.

Nss nedal této námitce za pravdu.

Podle bodu b) § 7 zák. čl. XIV:1898 bude odňat kongruový doplněk duchovnímu, který spáchá těžký mravní přestupek s jeho postavením se nesrovnávající, nebo se dopustí chování protistátního a bude proto rozsudkem soudu trestního nebo cestou disciplinární odsouzen. Zákon tu tedy nerozeznává mezi odsouzením k peněžitě pokutě a mezi odsouzením k trestu na svobodě, v každém případě bude kongruový doplněk odňat. V další větě tohoto bodu b) stanoví zákon dobu, po kterou ztráta doplňku trvati má, a od kterého okamžiku se doba ta počítá a tu teprve mluví zákon o trestu na svobodě a ustanovuje, že, je-li duchovní potrestán trestem na svobodě, trvá ztráta doplňku po čas tohoto trestu na svobodě a potom ještě 3 léta, při jinakém potrestání 3 léta a počítá se nastoupení ztráty doplňku při odsouzení trestním nebo disciplinárním od pravoplatnosti rozsudku případně nálezu a při odnětí doplňku podle § 9 téhož zák. čl. ode dne vydání tohoto opatření. Zák. čl. XIII:1909 změnil pak ustanovení o době trvání ztráty doplňku tak, že dočasné odnětí může trvat vůbec jen 3 léta.

Podle dalšího odstavce § 7 cit. zák. čl. XIV:1898 bude odňat kongruový doplněk doživotně onomu duchovnímu, který byl opětně odsouzen pro činy nebo chování v bodě b) uvedené a to buď soudem, buď disciplinárně. Podle toho předpokládá doživotní ztráta kongruového doplňku dvojí odsouzení buď trestním soudem, buď disciplinárně a nerozeznává se nikterak, nastalo-li odsouzení k trestu na svobodě nebo k peněžitě pokutě ať po prvé, ať po druhé.

V daném případě byl st-l poprvé odsouzen rozsudkem sedrie v Nitře ze 6. srpna 1924 do vězení na 14 dní, a tento trest mu byl změněn rozsudkem soudní tabule v Bratislavě z 25. května 1925 na 200 Kč pokuty. Byl tedy dán předpoklad pro dočasné odnětí kongruového doplňku. Byl-li pak st-l pravoplatným rozsudkem sedrie v Nitře z 5. prosince 1928 znovu odsouzen, splněn byl předpoklad pro doživotní odnětí kongruového doplňku. Jest proto nař. rozhodnutí ve shodě se zákonem a bylo námitku tuto zamítnouti pro bezdůvodnost.

Že by nař. rozhodnutí bylo nezákonným proto, že opřelo dočasné odnětí doplňku nikoliv o odsouzení trestním soudem nebo o odsouzení nálezem disciplinárním, nýbrž jen o výnos žal. úřadu z 2. ledna 1925 a že tento výnos není disciplinárním nálezem, jak žal. úřad podle odvodního spisu za to má, stížnost nevytýká. Poukazuje-li dále st-l na to, že proti němu disc. řízení nebylo ani zavedeno, ani provedeno a že disciplinárně potrestán nebyl, nemá pravdu potud, že disc. řízení proti němu církevní vrchností zavedeno a i provedeno bylo, ale má pravdu potud, že církevní vrchností nebyl disciplinárně potrestán. Poněvadž však byl st-l potrestán trestním soudem, neměl nss v daném případě podnětu zkoumati, zda se disciplinárnímu odsouzení co do účinků na ztrátu kongruu rovná opatření učiněné ministrem škol. podle § 9 odst. 3 zák. čl. XIV:1898.